

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ У ЗАРУБІЖНІЙ ТА ВІТЧИЗНЯНІЙ ПРАКТИЦІ

Кравчук Ю.Г., студентка УС-61,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
juliakrav27@gmail.com

Розширення економічних зв'язків між країнами світу та переймання передових технологій є рушійною силою розвитку світової економіки. Особливо це має відношення до механізмів управління, які застосовують на вітчизняних підприємствах. Задля залучення іноземних інвестицій, підприємствам в край необхідно пристосувати систему бухгалтерського обліку до стандартів у зарубіжних країнах. Тому дослідження ефективних систем бухгалтерського обліку у зарубіжних країнах, впровадження нових технологій у регулювання, оцінку, аналіз та складання фінансової звітності на сьогоднішній час має суттєве значення для розвитку економіки.

Якщо підприємства хочуть впровадити нові підходи щодо організації бухгалтерського обліку, то їм необхідно звернути увагу на певні чинники, а саме: політичні та економічні зв'язки, корпоративна культура, національні особливості та інші [1], [7].

В Україні існують 5 рівнів організації бухгалтерського обліку:

- 1) нормативно-правові акти;
- 2) акти, які затверджуються вищими органами виконавчої влади;
- 3) положення, які затверджує міністерство фінансів;
- 4) нормативно-правові акти міністерства фінансів, державної податкової служби;
- 5) рішення керівництва щодо ведення бухгалтерського обліку [2].

Для того аби дати певні рекомендації Україні щодо ведення бухгалтерського обліку, необхідно дослідити системи бухгалтерського обліку у зарубіжних країнах. Системи обліку мають розбіжності в деяких аспектах, а саме: організаційна будова, склад, кількість та якість суб'єктів та об'єктів, сфери дії та інше. На сьогоднішній день виділяють 6 систем бухгалтерського обліку, такі як:

- Англо-американська/британо-американська;
- Франко-німецька/континентальна;
- Південноамериканська;
- Ісламська;
- Змішана;
- Інтернаціональна.

Основні риси, притаманні англо-американській системі ведення бухгалтерського обліку, полягають у наступному:

- висока обізнаність користувачів у сфері бухгалтерського обліку;
- орієнтація обліку на приватну власність;
- ціни зазначаються ті, які були на момент угоди;
- облік за первісною вартістю;
- відсутній план рахунків;
- ринок цінних паперів є розвинутим.

Дана система застосовується у таких країнах, як Великобританія, США, Австралія, у деяких країнах Латинської Америки, Ізраїль, Пакистан та інших. Експерти зазначають, що дана система є найбільш гнучкою, а система обліку є найбільш прозорою.

Типовими характеристиками франко-німецької системи ведення бухгалтерського обліку є наступні:

- тісні зв'язки з банками;
- орієнтація обліку на кредиторів, податкових;
- незацікавленість на ринку цінних паперів;
- централізований план рахунків;

Дана система обліку застосовується у таких країнах, як Франція, Німеччина, Швейцарія, Португалія, Греція, Японія та інших.

Характеристиками південноамериканської системи ведення бухгалтерського обліку є такі риси:

- уніфікація принципу обліку;
- єдиний спосіб обліку;
- залежність звітності від темпів інфляції;
- орієнтація обліку на державні органи.

Дана система обліку застосовується у таких країнах, як Аргентина, Болівія, Парагвай, Чилі, Перу, Еквадор та інших.

Характеристика ісламської системи ведення бухгалтерського обліку полягає у наступному:

- високий вплив релігії;
- активи та пасиви оцінюються за цінами ринку;
- високий рівень впливу керуючих органів;
- заборона на отримання дивідендів.

Дана система обліку застосовується країнами Близького Сходу.

Риси змішаної системи ведення бухгалтерського обліку залежать від специфіки державного регулювання. Ця система застосовується в таких країнах, як Україна, Росія, Болгарія, Естонія, Латвія, Литва та в інших.

Інтернаціональна система ведення бухгалтерського обліку з'явилась відносно недавно під впливом інтеграції та глобалізації. Риси, які притаманні даній системі:

- загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку;
- міжнародні стандарти бухгалтерської звітності.

Однак через те, що це нова система її дуже важко сформулювати, особливо через різне державне та нормативне регулювання.

Також у світі існують три види планів рахунків: Європейського Союзу (єдині норми та вимоги для всіх країн ЄС), Африканського Союзу (чітке визначення 9 класів рахунків у двох розділах) та Британо-американської (відсутність загальноприйнятих національних планів рахунків) системи [3].

Через те, що Україна прямує до економічного простору світу, то облікова система повинна відповідати міжнародним стандартам. Зараз Україна має деякі проблеми, наприклад: обмеженість у виборі системи обліку (бюджетні установи не мають вибору і можуть мати лише меморіально-ордерну форму). Малі підприємства також обмежені. Вони мають змогу використовувати лише один план рахунків, який не містить 8 та 9 класу [4], [5]. Також зараз існує питання щодо кваліфікації бухгалтерів. Насьогодні існують багато професійних об'єднань, зокрема найбільш потужною є Федерація професійних бухгалтерів та аудиторів України (ФПБАУ). Ці організації націлені на підняття рівню кваліфікації робітників, а також іміджу цих робітників. Федерація провела багато тренінгів, проектів, які на сьогодні дуже допомагають державі у піднятті рівня кваліфікації, зацікавленості у професії. Також вони надають змогу отримати сертифікати міжнародних зразків за проходження їхніх програм. Все це має гарний вплив на систему бухгалтерського обліку в Україні.

Отже, можна сказати, що результати даного дослідження можуть сприяти знаходженню раціональної системи ведення бухгалтерського обліку. Зараз звісно існує стратегія модернізації бухгалтерського обліку в Україні, але доцільніше було б дослідити зарубіжний досвід та перейняти в них, можливо, не все, але певні механізми, певні ознаки. Адже це може виявитись значно зручнішим, ніж модернізоване старе. Також зараз гостро стоїть питання прозорості та якості. Через це користувачі як українські, так і іноземні, не довіряють сьогоdnішній системі. Напрямок України до Європи змушує змінюватись систему. Традиційні методи до яких звикла Україна, не відповідають вимогам сучасного світу. Через це може виникати ряд проблем, що буде перешкодою до розвитку. Також задля досягнення змін необхідні і правові зміни. І це продовжує період «оновлення» системи бухгалтерського обліку. Саме тому дослідження зарубіжного досвіду вкрай необхідне для України на сьогоdnішньому етапі становлення [6]. Тому пропонуємо і в подальшому реалізовувати стратегію зближення вітчизняних стандартів до міжнародних з врахуванням особливостей організації бізнесу в Україні, що надасть змогу розширити горизонти діяльності українських підприємств на зовнішніх ринках та залучити іноземні інвестиції.

Список використаних джерел:

1. Бутинець Ф.Ф., Давидюк Т.В., Малюга Н.М., Чижевська Л.В. Бухгалтерський управлінський облік: Підручник для студентів спеціальності 7.050.106 «Облік і аудит» вищих навчальних закладів / за ред. проф. Ф.Ф.Бутинця. – 2-е вид., перероб. і доп. – Житомир: ПП «Рута», 2002. – 480 с.
2. Сопко В., Гуйцалюк З., Щирба М., Бенько М. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів. – Тернопіль: Астос, 2005. – 496 с.
3. Галузіна С.М., Пупшис Т.Ф. Международный учет и аудит. – СПб.: 2006. – 272 с.
4. Завгородній В.П. Бухгалтерський учет в Украине: Учебно-практическое пособие. – 4-е изд., перераб. и доп. К.: А.С.К., 1999. – 864 с.
5. Алборов Р.А. Бухгалтерский управленческий учет (теория и практика) / Ролан Архипович Алборов. – М.: Издательство «Дело и Сервис», 2005. – 224 с.
6. Адамчук Н. Адаптація фінансової звітності українських підприємств до міжнародних стандартів / А. Адамчук // Студент. наук. вісник. – 2010. – Вип. 1(2). Т. 1. Економ. науки. – С. 3–8 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mnau.edu.ua/studentresearchjournal/studentresearchjournal021.pdf>.
7. Дергачова В.В., Скоробогатова Н.С., Шик Л.М. Облік у зарубіжних країнах: навчальний посібник. - К.: НТУУ "КПІ", 2011. – 260 с.